

DRUŠTVO ZA
SOCIJALNU PODRŠKU

Mladi i lokalna politika

Aktivna
lokalna politika
za i prema
mladima

Nakladnik:

Društvo za socijalnu podršku,
Bijenička cesta 97, Zagreb

Urednica:

Katarina Radat, dipl. soc. radnik

Autori:

Katarina Radat, dipl. soc. radnik
Ana Miljenović, dipl. soc. radnik
Martina Petak, dipl. politolog

Grafička priprema i dizajn:

Goran Milić

Tisak:

Studio77

www.drustvo-podrska.hr
podrska@drustvo-podrska.hr

CIP zapis dostupan u računalnome katalogu
Nacionalne i sveučilišne knjižnice
u Zagrebu pod brojem 000902295
ISBN 978-953-56058-8-1

Knjižica je tiskana u okviru projekta

Mladi i kreiranje programa lokalne socijalne
politike koji je financijski potpomognut
od Grada Zagreba Gradskog ureda za
obrazovanje, kulturu i sport

Zagreb, 2014.

Podrška

DRUŠTVO ZA
SOCIJALNU PODRŠKU

Mladi i lokalna politika

Aktivna
lokalna politika
za i prema
mladima

Sadržaj:

O Projektu: Mladi i kreiranje programa lokalne socijalne politike	5
Položaj i status mladih u društvu	6
Uloga i određenje nacionalnih i lokalnih politika prema mladima	9
Djelovanje lokalne samouprave u promicanju interesa mladih	10
Preporuke za aktivno participiranje mladih u lokalnoj politici	11
Izgradnja kohezivne zajednice koja brine o svojim članovima	14
Značajni pružatelji usluga za mlade	15
Protokol za uspostavljanje suradnje među pružateljima usluga	16
Zastupanje i samozastupanje mladih	16
Plan ili strategija zastupanja	17
Vještine za zastupanje i samozastupanje	18
Samozastupanje mladih	19
Savjet mladih Grada Zagreba	19
Ustrojstvo Grada Zagreba	20
O nama: Društvo za socijalnu podršku	22
Literatura	23

O PROJEKTU

Mladi i kreiranje programa lokalne socijalne politike

Projekt Mladi i kreiranje programa lokalne socijalne politike je projekt koji će se provoditi na području Grada Zagreba s ciljem poticanja mladih, budućih stručnjaka iz područja socijalne politike na aktivno sudjelovanje u kreiranju socijalne politike za mlade na lokalnoj razini. Potrebitost za ovim projektom proizlazi iz statističkih podataka brojnih istraživanja koji govore o niskom udjelu mladih u politici, niskom udjelu tema vezanih uz politiku mladih o kojima se raspravlja na sjednicama kao i niskom udjelu u proračunu za mjere koje se provode i namijenjeni su za mlade osobe.

Cilj ovog projekta je unaprijediti kvalitetu života mladih na području Grada Zagreba kroz osnaživanje studenata socijalnog rada kao i druge studente društvenih fakulteta kako bi što kvalitetnije zagovarali potrebe mladih osoba kako bi u konačnici jedinice lokalne samouprave kreirale što kvalitetniju politiku za mlade.

U okviru ovog projekta izdali smo brošuru koja u prvoj godini projekta predstavlja svojevrsan početak u ostvarivanju cilja ka aktivnom participiranju mladih u kreiranju socijalne politike na lokalnoj razini.

POLOŽAJ I STATUS MLADIH U DRUŠTVU

Hrvatska se svrstava među najstarije nacije Europe i to ne po dužini obitavanja na prostorima Europe nego prema godinama starosti. Pogledamo li starosnu strukturu stanovništva posljednjeg popisa stanovništva Republike Hrvatske iz 2011. godine vidljivo je da nam dobiveni podaci nimalo ne idu u prilog. Popis stanovništva pokazao je da je stanovništvo prosječno staro 41,7 godina (muškarci 39,9, žene 43,4) (Statistički Ljetopis, 2013.). Upravo taj podatak nas svrstava među najstarije nacije Europe. Izdvojimo li stanovništvo Grada Zagreba tada vidimo da je i glavni grad u prosjeku Hrvatske (prosječna starost iznosi 41,6) (Statistički Ljetopis, 2013.). Da stanovništvo u Republici Hrvatskoj stari govori i podatak da je prema popisu stanovništva iz 2011. broj stanovnika starih 65 i više godina po prvi put premašio broj mladih od 0 do 14 godina. Udio osoba starih 65 i više godina iznosio je 17,7%, a udio mladih od 0 do 14 godina 15,2% (Statistički Ljetopis, 2013.).

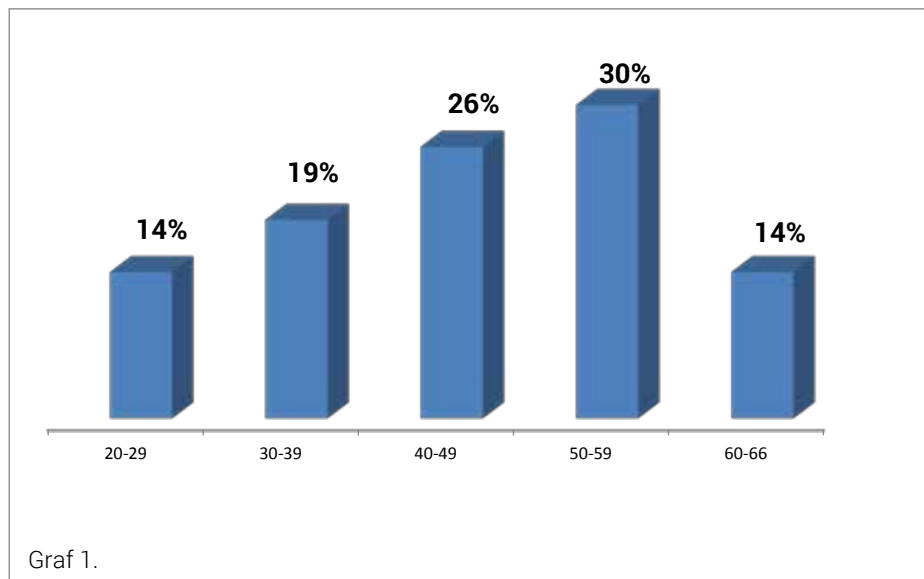
S obzirom na iznesene alarmantne podatke koji se postepeno desetljećima razvijaju i imaju tendenciju rasta odnosno starenja stanovništva Republika Hrvatska mlade osobe stavlja pod posebnu zaštitu i skrb države kako na nacionalnoj tako i na lokalnim razinama. Mladi se uvažavaju kao skupina od osobite važnosti za razvoj društva (Ministarstvo socijalne politike i mladih, 2014.) te se na svim razinama programskim djelovanjem i politikama otvara prostor za stvaranje boljih uvjeta u ostvarivanju prava mladih, zadovoljavanju potreba te aktivnog sudjelovanja u društvu na državnoj i lokalnoj razini (Ministarstvo socijalne politike i mladih, 2014.).

U Republici Hrvatskoj mladima se smatraju osobe u dobi od 15 do 30 godina, a njihovo socijalno osnaživanje i zaštita, jedno je od osnovnih ustavnih načela čija se provedba osigurava provedbom različitih propisa, nacionalnih dokumenata, kontinuiranim radom savjetodavnih tijela Vlade Republike Hrvatske, osiguravanjem financijske potpore organizacijama civilnog društva usmjerenih mladima te međunarodnom suradnjom (Ministarstvo socijalne politike i mladih, 2014.).

Izuzetno važna društvena djelatnost od najnižih razina do najviših državnih razina je politika u okviru čijeg djelovanja se na različitim razinama donose različite vrste odluka koje utječu na zadovoljenje potreba pojedinih društvenih grupacija što se održava na kvalitetu života ljudi u zajednici. Na najnižim razinama odlučuje se o svakodnevnim životnim potrebama. Izuzetno je bitno da na svim razinama imamo zastupljene sve društvene strukture (mlade, starije osobe, žene, osobe s invaliditetom i dr.). Mnogi stručnjaci, ali i sami političari ukazuju na nejednakosti zastupljenosti pojedinih kategorija.

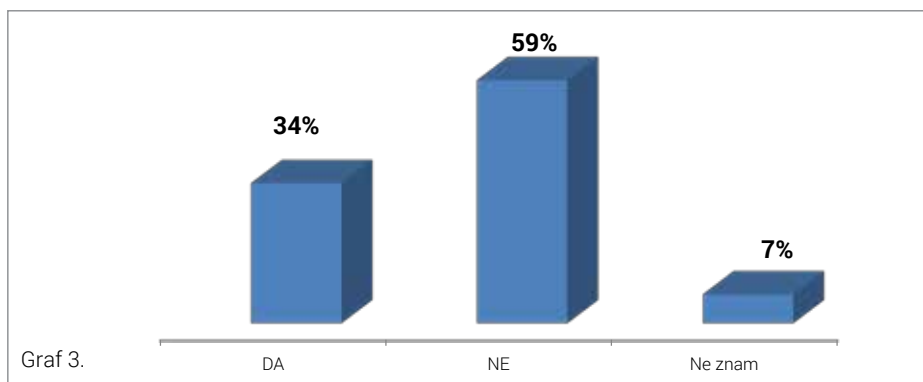
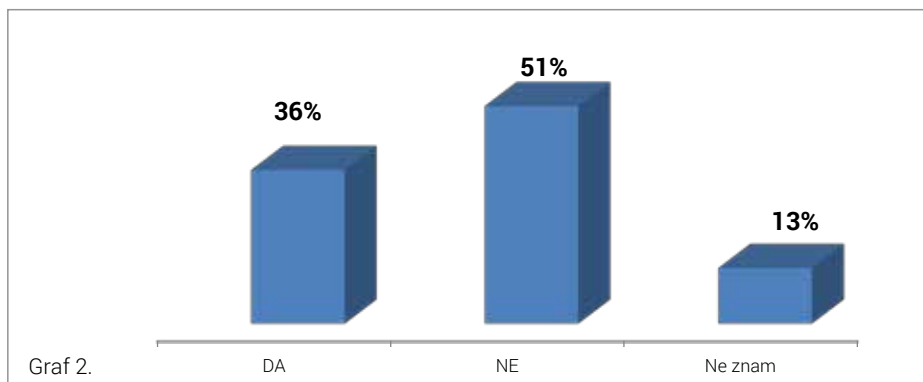
Vlasta Ilišin sa suradnicima (2013.) navodi kako su se mladi u Republici Hrvatskoj distancirani od politike, naročito institucionalne (konvencionalne, formalne), a što se manifestira kroz slabu zainteresiranost za politiku i ispodprosječnu participaciju u političkim institucijama i procesima. Drugo, ako, i kada se mladi politički angažiraju, skloniji su izvaninstitucionalnom političkom djelovanju: od različitih oblika protesta do angažmana u građanskim udrugama i akcijama. I treće, mladi su skloniji zauzimanju radikalnijih političkih pozicija i potencijalno su podložniji raznim oblicima političke manipulacije i instrumentalizacije (Ilišin i sur., 2013).

Analize participacije mladih u nacionalnim i lokalnim tijelima vlasti u RH pokazuju da je ona ispodprosječna i daleko od toga da bi mladi, makar u kvantitativnom smislu, mogli biti promatrani kao respektabilna politička grupacija (Bijelić, Gergorić, 2013). Rezultati našeg istraživanja koje smo proveli među vijećnicima vijeća mjesnih odbora i vijeća gradskih četvrti pokazala su da među ispitanicima je svega 14% osoba do 30 godine starosti što potvrđuje prethodno navođenje (graf 1.).

Osim toga (ne)zainteresiranost mladih za politiku uopće može se uočiti na ukupnom postotku mladih koji su zainteresirani za politiku 35,1%, a ravnodušnih i nezainteresiranih je ukupno 63,2% (Ilišin i sur., 2013.). Nezainteresiranost šire javnosti za politiku također možemo vidjeti na izlaznosti birača na pojedinim izborima, referendumima. Primjer slabe izlaznosti birača je na posljednjim lokalnim izborima u Gradu Zagrebu na koje je izašlo ukupno 44,17% građana (Državno izborno povjerenstvo 2013.).

Kada govorimo o Gradu Zagrebu s obzirom na sami ustroj mjesne samouprave tada oblike niže politike obuhvaćaju vijeća gradskih četvrti i mjesnih odbora. Rezultati našeg istraživanja provedenog među vijećnicima u mjesnim odborima i gradskim četvrtima pokazao je da je izuzetno niska zastupljenost bavljenja mjerama politike za mlade i prema mladima. Ispitanici procjenjuju da u okviru Programa rada vijeća gradske četvrti i mjesnih odbora u 51% slučajeva ne provode mjere socijalne politike (graf 2.), a u 59% (graf 3.) slučajeva ne provode niti mjere politike za mlade osobe.

ULOGA I ODREĐENJE NACIONALNIH I LOKALNIH POLITIKA PREMA MLADIMA

Kada govorimo o mjerama koje se poduzimaju kako bi se doprinijelo unapređenju položaja mladih u društvu odnosno poboljšanja kvalitete življenja mladih na nacionalnoj, ali i na lokalnoj razini poduzima se niz mjera s obzirom na nepovoljan trend i položaj u kojem se nalazi navedena dobna skupina stanovništva. Na nacionalnoj razini doneseno je niz strateških nacionalnih dokumenata na temelju kojih se donose konkretne mjere u području odgoja, obrazovanja, zapošljavanja, preventivnih programa za mlade. Jedan od najvažnijih dokumenata je zasigurno Nacionalni program za mlade za razdoblje od 2014. do 2017. godine koji je Vlada Republike Hrvatske usvojila 09. listopada 2014. godine. Riječ je o sveobuhvatnom strateškom dokumentu kojemu je cilj unapređenje aktivnosti tijela državne uprave i javnih ustanova koje, svojim djelokrugom i nadležnostima, pridonose zadovoljavanju potreba mladih i podizanju kvalitete njihova života sa svrhom njihove optimalne društvene integracije.

Jedna od iznimno važnih nacionalnih mjera je i osnivanje resora (Ministarstva socijalne politike i mladih) u čijem nazivu se ističe pojam mladi čime se naglasila potreba, ali i važnost djelovanja u svrhu unapređenja kvalitete života upravo te dobne skupine stanovništva. Ministarstvo socijalne politike i mladih, u svrhu podizanja kvalitete života mladih te jasnog i dugoročnog opredjeljenja u stvaranju socijalnih, obrazovnih, odgojnih, kulturnih, materijalnih i ostalih uvjeta za trajnu dobrobit mladih te njihovo aktivno, potpuno i odgovorno sudjelovanje u društvenoj zajednici, izrađuje prijedloge zakona, strategija i drugih akata, kreira javne politike za mlade te provodi mjere sukladno propisima i nacionalnim dokumentima. Mreža nadležnosti, ali i odgovornosti kreiranja konstruktivne politike prema mladima spušta se i na niže razine preko županija, gradova na općine. Svi oni pozvani su djelovati u partnerstvu s državom, ali i organizacijama civilnog društva u ostvarenju ciljeva i provođenju aktivnosti za dobrobit mladih (Nacionalni program za mlade od 2014. do 2017, 2014).

U provedbi mjera socijalne politike prema mladima koje su definirane kao sustav usmjerenih društvenih intervencija (potpora i službi) u funkciji prevladavanja socijalnih rizika, ublažavanja socijalnih nejednakosti, ujednačavanja životnih mogućnosti te poticanja društvene solidarnosti i integracije (Petak, Petek, 2006) neophodno je ostvariti što učinkovitiju suradnju različitih tijela državne uprave, socijalnih partnera, lokalnih vlasti i organizacija civilnoga društva.

Socijalna politika prema mladima podijeljena je u pet osnovnih područja: mladi koji ne završavaju srednju školu, mlade osobe s invaliditetom, mladi s poremećajima u ponašanju, položaj mladih Roma, mladi bez podrške obitelji (Petak, Petek, 2006).

Djelovanje lokalne samouprave u promicanju interesa mladih

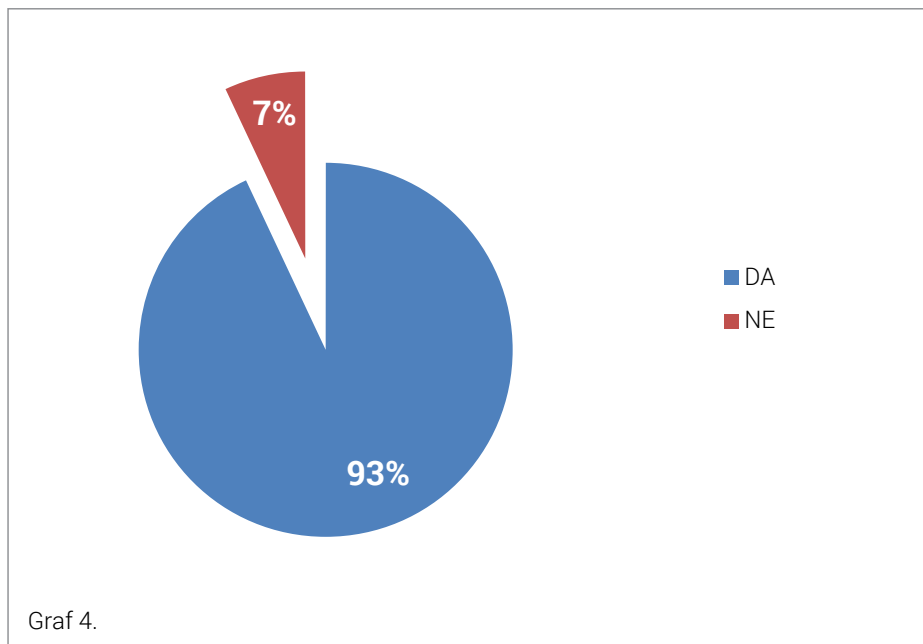
Grad Zagreb u proteklih je nekoliko godina usvojio niz dokumenata koji čine okvir gradske politike za mlade koji uključuju Zagrebačku strategiju od zaštite od nasilja u obitelji 2011-2016., Zagrebačku strategiju izjednačavanja mogućnosti za osobe s invaliditetom 2011-2015., Program socijalne politike Grada Zagreba 2009-2012., Programe javnih potreba u kulturi, tehničkoj kulturi, športu, srednjem školstvu te učeničkog i studentskog standarda za 2012., Program promicanja zdravlja u gradu Zagrebu 2010-2013., Program poticanja mjera populacijske politike Grada Zagreba 2004., te Socijalni plan Grada Zagreba 2014. – 2020. Sve su to predispozicije koje je potrebno osigurati kako bi se mogla provoditi kvalitetna politika u interesu mladih. Važno je naglasiti da za mlade treba osigurati kvalitetan odgovor na potrebe mladih, a u suradnji s predstavnicima mladih programi trebaju obuhvatiti ciljana područja: od aktivnog sudjelovanja mladih u društvu – politička participacija; volonterstva i rada u zajednici; informiranja, savjetovanja i mobilnosti mladih; obrazovanja i razvoja cjeloživotnih kompetencija; zapošljavanja i stambenog osamostaljivanja mladih te socijalne uključenosti i zdravlja sukladno Socijalnom planu Grada Zagreba.

Kada želimo strateški učinkovito djelovati izuzetno je bitno da politika koja se provodi bude sveobuhvatna te da se djeluje na nekoliko razina. Jedna razina su mjere koje se odnose za mlade dok bi druga razina bila mjere usmjerene prema mladima. U tom slučaju politika za mlade predstavlja bi skup načela, vrijednosti, stavova, ciljeva i akcija u svrhu poboljšanja kvalitete života društvene skupine mladih kao i standarde provedbe politike za mlade u lokalnoj zajednici.

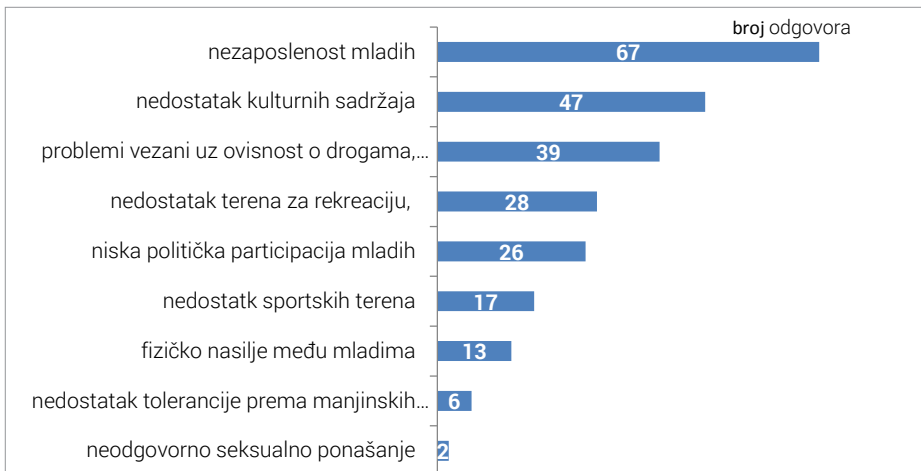
PREPORUKE ZA AKTIVNO PARTICIPIRANJE MLADIH U LOKALNOJ POLITICI

Jedan od važnih razina aktivne politike za mlade i prema mladima je aktivno participiranje mladih osoba, posebno u procesu predlaganja mjera i definiranja potreba i prioriteta. Stoga je neophodno poticanje aktivnog angažiranja mladih u političkom životu na svim razinama od nacionalne do lokalne razine. Aktivno participiranje mladih ogleda se i moguće je prije svega kroz osobni angažman mladih osoba u političkim strankama, ali i kroz samoorganiziranje putem udruga građana ili putem stručnih službi.

Naše istraživanje provedeno među vijećnicima vijeća gradskih četvrti i mjesnih odbora pokazalo je da 93% ispitanika (graf 4.).

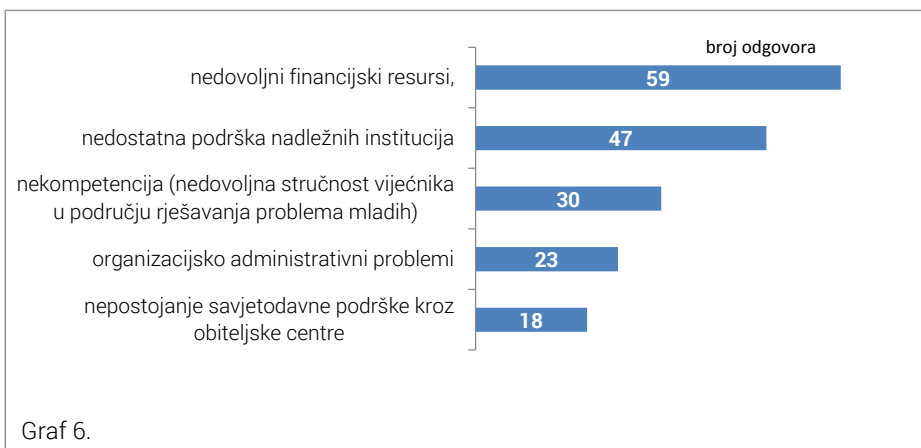

u svojoj lokalnoj zajednici uočava potrebu za rješavanjem pojedinih socijalnih pitanja. Visoko su ocijenili probleme vezane uz mlade osobe i to posebno problem nezaposlenosti, nedostatka kulturnih sadržaja te probleme vezane uz ovisnosti (graf 5.).

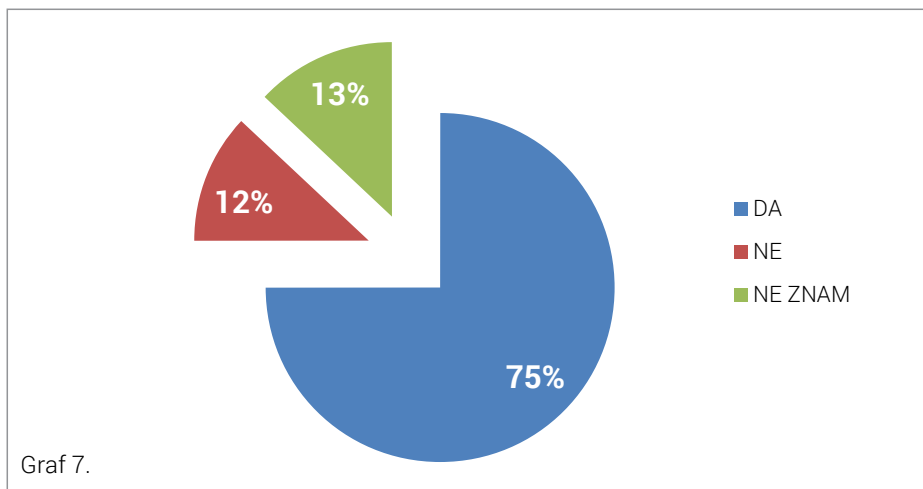
Graf 5.

Kao najčešće prepreke u rješavanju problema mladih navode (graf 6.) nedovoljne financijske resurse te nedostatak i podršku nadležnih institucija, ali i nekompetencije (nedovoljna stručnost vijećnika u području rješavanja problema mladih).

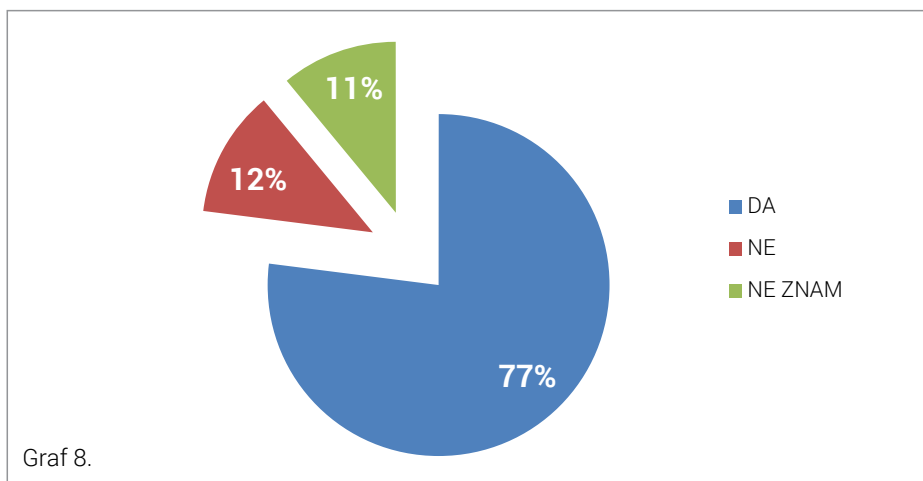

Graf 6.

Zagovornici pojedinih prava posebno prava i interesa mladih osoba po prirodi svoje profesije su sami stručnjaci koji izlaze iz Studijskog centra socijalnog rada posebno kada je riječ o području socijalne politike u koju spada i politika za mlade kao i studenti politologije koji bi itekako mogli biti od velike usluge vijećnicima u kreiranju i zagovaranju mjera socijalne politike za mlade što je i 75% ispitanika (graf 7.)

odgovorilo da bi im odgovaralo da imaju asistente za pomoć u kreiranju mjera socijalne politike, a 77% ispitanika u kreiranju mjera politike prema mladima (graf 8.).

Studenti kao akteri/dionici dobne skupine, ali i kao stručnjaci s posebnim kompetencijama mogli bi dati doprinos podizanju razine vidljivosti pitanja s kojima se susreću mladi u široj javnosti, provođenju kampanja i podizanja svijesti o položaju mladih, razvoj kohezivnih zajednica i zajednica koje brinu, uspostavljanju suradnje u lokalnoj zajednici i razvoju vještina za zastupanje i samozastupanje mladih u javnom prostoru.

Izgradnja kohezivne zajednice koja brine o svojim članovima

Zajednica, kao jedan od najvažnijih čimbenika u životu svakog pojedinca, predstavlja skupinu ljudi koja dijeli osjećaj o zajedničkim ciljevima i/ili interesima za koje se podrazumijeva međusobna odgovornost, spoznaja o povezanosti, poštivanje individualnih razlika među članovima, posvećenost za dobrobit drugih te integritet i dobrobit grupe. Pripadnost nekoj skupini ljudi ili činjenica boravka na nekom području ne znači automatski da se radi o zajednici koja u životu pojedinca predstavlja mjesto koje je za njega sigurno utočište, izvor pomoći i podrške, mjesto otvorenosti i prihvaćanja, izvor brige i ljubavi, izvor znanja ili barem prirodnu okolinu. Kako bi zajednica to postala potrebno je učiniti napor, odnosno provesti ciljane aktivnosti koje će dovesti do toga da zajednica stekne obilježja kohezivnosti, sigurnosti, podrške za svoje članove te da na ispravan način omogući svojim članovima kvalitetan život, obrazovanje, osjećaj pripadnosti, osiguranje životne egzistencije, osjećaj sigurnosti itd.

Zajednica obično predstavlja prostor popunjen slojevitim nizom različitih dionika koji utječu na to što će se u zajednici događati, u kojem smjeru će se zajednica razvijati, kakve će vrijednosti zajednica njegovati, kakvim će ciljevima težiti, kojim temama će pridavati osobitu važnost, čije interese će osobito promicati, od kojih će se opasnosti braniti, koja će pitanja i problem te kojim redoslijedom rješavati. Kada govorimo o akterima/dionicima politike za mlade osobe onda su zasigurno na prvom mjestu upravo akteri/dionici sami mladi. Uključivanjem mladih u ranim životnim fazama u aktivnu politiku priprema se mlade za kasnije životne faze kao i za kasnije preuzimanje funkcija i odgovornosti. Mladim osobama se omogućava da upoznaju unutarnju dinamiku kojim akteri/dionici u zajednici postupaju te će znati koji su akteri/dionici prvenstveno odgovorni za koja pitanja i na kojoj razini odlučivanja.

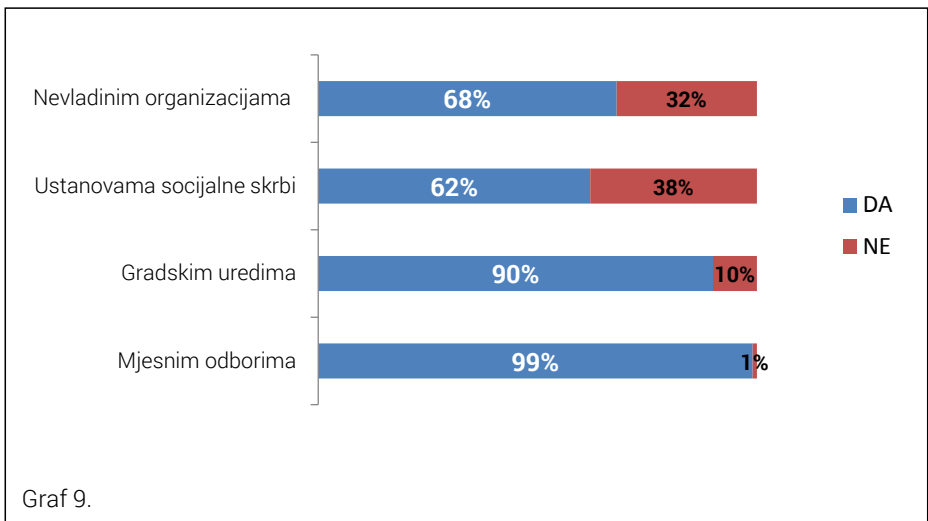
Analiza aktera treba pridonijeti tomu da se na vrijeme otkrije na koje bi se sve pojedince, skupine, zajednice i institucije trebalo utjecati kako bi se osnažio utjecaj stavljanja određenih tema na dnevni red zajednice. To ujedno predstavlja i važnu predispoziciju za razvijanje strategije za pridobivanje najučinkovitije potpore za buduću politiku odnosno smanjivanje potencijalnih prepreka njezinoj provedbi (Barr i Hashagen, 2000).

Značajni pružatelji usluga za mlade

Pružatelji socijalnih usluga i ostali dionici u lokalnoj zajednici koji mogu biti relevantni i što je njihova uloga u kontekstu rada s mladim osobama i osobama s invaliditetom:

1. Socijalna skrb: centar za socijalnu skrb, obiteljski centar i domovi socijalne skrbi
2. Obrazovne usluge i dječji vrtići
3. Zdravstveni servisi
4. Pravosuđe
5. Mirovinsko osiguranje
6. Nevladine organizacije i vjerske zajednice
7. Tijela lokalne i regionalne samouprave
8. Hrvatski zavod za zapošljavanje
9. Mediji
10. Poslodavci i privredni sektor

Istraživanje je pokazalo da vijećnici imaju izuzetnu potrebu za suradnjom s nevladinim organizacijama i ustanovama socijalne skrbi (graf 9.).

Protokol za uspostavljanje suradnje među pružateljima usluga

Kako bi se postigao cilj potrebno je svaku fazu akcije pomno isplanirati. Važnu ulogu ima i izrada Protokola o suradnji koji se izrađuje prema sljedećim pitanjima:

1. Tko surađuje s kim?
2. Koji su ciljevi suradnje? Koji su specifični ciljevi i za koje vremensko ograničenje?
3. U kojim situacijama se uspostavlja suradnja?
4. Kako se dijele odgovornosti svih uključenih?
5. Tko će i kako koordinirati i pratiti rad uključenih partnera?
6. Kako će i koliko često uključeni partneri komunicirati?
7. Kako će se vrednovati uspješnost međusobne suradnje? (Miljenović, 2014).

Zastupanje i samozastupanje mladih

Zastupanje je vještina i metoda koja je izravno povezana s djelovanjem u smjeru zaštite osobne dobrobiti i prava pojedinca ili grupe. Pojednostavljeno zastupati ili samozastupati znači govoriti u ime drugih ili u svoje osobno ime kada se žele ostvariti određena prava, podmiriti neke potrebe i sl. Nekoliko je tipova zastupanja:

- Samozastupanje – poduzimanje radnji kako bi se predstavili i ostvarili vlastiti interesi
- Zastupanje na ravnopravnoj osnovi (peer zastupanje) - poduzimanje radnji kako bi se predstavili i ostvarili interesi druge osobe
- Sistemske zastupanje – poduzimanje radnji kako bi se utjecalo na socijalni, politički i ekonomski sustav i ostvarila šira socijalna promjena
- Pravno zastupanje – zastupanje u pravnim/sudskim postupcima uz odvjetnika

Kako bi se zastupalo na ravnopravnoj osnovi osobe koje zastupaju sebe ili druge osobe trebaju imati razvijene određene kompetencije kako bi postigli ciljeve zastupanja.

Potrebno je znati napraviti plan ili strategiju zastupanja, razviti određene vještine za zastupanje i samozastupanje te kada se radi o pojedinim kategorijama kao što su osobe invaliditetom potrebno je voditi brigu o osobitostima samozastupanja osoba s invaliditetom i osoba s intelektualnim teškoćama i sl. (Disability Rights Wisconsin, 2007).

PLAN ILI STRATEGIJA ZASTUPANJA

Plan zastupanja ključan je kako bi se sustavno i temeljito postiglo željeno rješenje. Naime, često ljudi koji potražuju zaštitu svojih prava odmah inzistiraju na rješenju koje im je prihvatljivo zbog čega teško otvaraju željena vrata, gube motivaciju i odustaju ili ne uspijevaju u istima.

Plan zastupanja uključuje sljedeće korake:

- 1. Analiza problema** Ranjivi pojedinci se često u životu nose s nizom različitih problema koje je potrebno razlučiti jedne od drugih kako zahtjevi onoga koji zastupa ne bi istovremeno bili preopsežni, jer isto može umanjiti uspješnost zastupanja. Ponekad je i kompleksne probleme nužno razdvojiti na manje sastavnice (primjerice problem neprihvatanja osobe s invaliditetom u obrazovnom sustavu: problemi koji dolaze od školske administracije ili problemi koje stvaraju drugi učenici ili probleme stvaraju roditelji drugih učenika i sl.). Na temelju detektiranih i odabranih problema, postavlja se cilj zastupanja. Cilj može biti vezan za probleme koji su lakše rješivi što potiče motivaciju za dalje, ili za one koje hitno treba riješiti, ili za one koji su osobi najbitniji jer duboko diraju u kvalitetu života, ljudska prava ili osobne vrijednosti.
- 2. Educiranje i informiranje** Nakon odabranog problema, treba prikupiti sve potrebne informacije, i to: činjenice - dakle konkretne događaje, izjave i postupke uključenih aktera. Izuzetno je važno da se ne barata s time što je tko mislio, osjećao ili što će učiniti jer su takve informacije "neopipljive" i predstavljaju nagađanja. Potrebno je prikupiti svu relevantnu dokumentaciju, pravne propise, politike, primjere iz drugih slučajeva kao i kontakt podatke relevantnih osoba.
- 3. Identifikacija osobnih prava ili prava osoba koju se zastupa** Izrazito uvjerljivo zvuči ako se zastupnik pozove na konkretan članak nekog zakona, pravilnika, ili drugog dokumenta poput konvencija i sl. Pritom treba voditi računa da se konzultiraju aktualni, a ne zastarjeli zakoni i drugi propisi. Neka prava nisu zaštićena (samo) zakonom, te mogu proizlaziti iz ugovora, pravila i politika (pr. naputci, prakse) ili mogu proizlaziti iz društvenih očekivanja i nepisanih normi (primjerice privatnost, individualizam; u novije vrijeme često se pozivamo na standarde Europske Unije, Zapadnog svijeta i sl.)
- 4. Predlaganje mogućih rješenja i razvijanja strategije obraćanja relevantnim dionicima** Na temelju ranijih faza, razvija se ideja o željenom rješenju. U ovoj fazi potrebno je uzeti u obzir sve prepreke koje se mogu pojaviti prilikom postizanja tog rješenja kao i što se očekuje od druge strane. Također bitno je znati imamo li nekog "asa u rukavu" ili drugo moguće rješenje koje nam može biti prihvatljivo (Disability Rights Wisconsin, 2007).

VJEŠTINE ZA ZASTUPANJE I SAMOZASTUPANJE

Zastupanje je kompleksan proces koji traži postojanje različitih osobnih i socijalnih vještina. Neke od potrebnih vještina kod zastupanja i samozastupanja su:

Organiziranost i uredno vođenje dokumentacije U stanju emocionalne pobuđenosti kakvu kršenje prava često izaziva, osoba može biti neorganizirana i tako propustiti neku važnu informaciju, dokument ili rok. Također, važno je bilježiti s kim je vođen razgovor, o čemu i kada (naime, službenici često znaju slati korisnike od jednih do drugih i tako stalno odmiču odgovornost sa sebe). Općenito, vođenje bilješki tijekom razgovora ukazuje na to da je osoba ozbiljna i posvećena ostvarenju svojih ciljeva i veća je vjerojatnost da će odgovori koji se dobivaju od druge strane biti promišljeniji i utemeljeniji nego u razgovoru bez pisanih bilješki. Ukoliko zastupnik nije u mogućnosti voditi bilješke, može sa sobom povesti još nekoga za tu svrhu. Posebice je važno zapisati: svako obećanje koje službenik daje, obrazloženje zašto neki zahtjev ne može ispuniti, pretpostavke koje treba ispuniti zastupnik ili osoba koju zastupa i prihvaćanje zahtjeva.

Izravni kontakt Kod zastupanja ili samozastupanja izuzetno je djelotvorna pisana (e-mailom, dopisima) i usmena komunikacija (licem u lice, telefonski). Ukoliko je neka osoba iskazala želju za pomoći u rješavanju problema, korisno bi bilo imati njen izravni kontakt.

Neverbalna komunikacija Pozitivan jezik tijela uvelike može doprinijeti uspješnom zagovaranju. Posebnu pažnju treba posvetiti u izboru prikladnog odijevanja čime se, između ostalog, smanjuje doživljaj u razlici u moći. Čvrst stisak ruke, uspostavljena komunikacije pogledom, siguran položaj tijela, izbjegavanje radnji koje ljudi obično rade kad su nervozni (pr. igranje kosom, ljuljanje u stolcu i sl.) sve su izuzetno važne neverbalne poruke koje šaljemo drugoj strani i mogu biti izuzetno važna karika u postizanju cilja.

Samouvjerenost Samouvjereno vođenje razgovora s autoritetom i davanje protuargumenata na odgovore koji nisu zadovoljavajući. Važno je ranije znati i na čija vrata treba kucati, kao i upoznati se s procedurama organizacija i ustanova pred koju donosimo zahtjev.

Mreža podrške Kada zastupamo određeno mišljenje, interese ili prava, uz subjekte od kojih očekujemo da nam ispune određeni zahtjev, važno je razraditi moguću mrežu podrške bilo od organizacija, osoba ili grupa građana koje mogu biti izvor naše podrške ili imaju iskustva u sličnim pitanjima te time postaju relevantni zagovaratelji našeg cilja.

Upornost i strpljivost Posebice u telefonskim razgovorima česte su situacije da službenici traže ponovno ispunjavanje već ispunjenih formulara, preusmjeravaju razgovor na nekoga koga trenutno nema, ne javlja se, ili pozivatelj komunicira dugo samo s automatom. U tim situacijama zastupnik treba potražiti nekoga na višem stupnju hijerarhije ili upotrijebiti drugačiji način komuniciranja (pr. licem u lice).

Spremnost na pregovaranje Prije samog uključnje u pregovaranje sam zastupnik treba definirati minimalnu granicu ispod koje nije spreman ići (Disability Rights Wisconsin, 2007).

SAMOZASTUPANJE MLADIH

Ranjive skupine se sve više uključuju u oblike samozastupanja diljem Europe. U Hrvatskoj takva praksa postoji u Zagrebu i u nekim većim gradovima, no u manjim lokalnim zajednicama teže se uključuju u društveni život te nemaju priliku za samozastupanjem niti u društvenoj, pa čak ni u obiteljskoj zajednici.

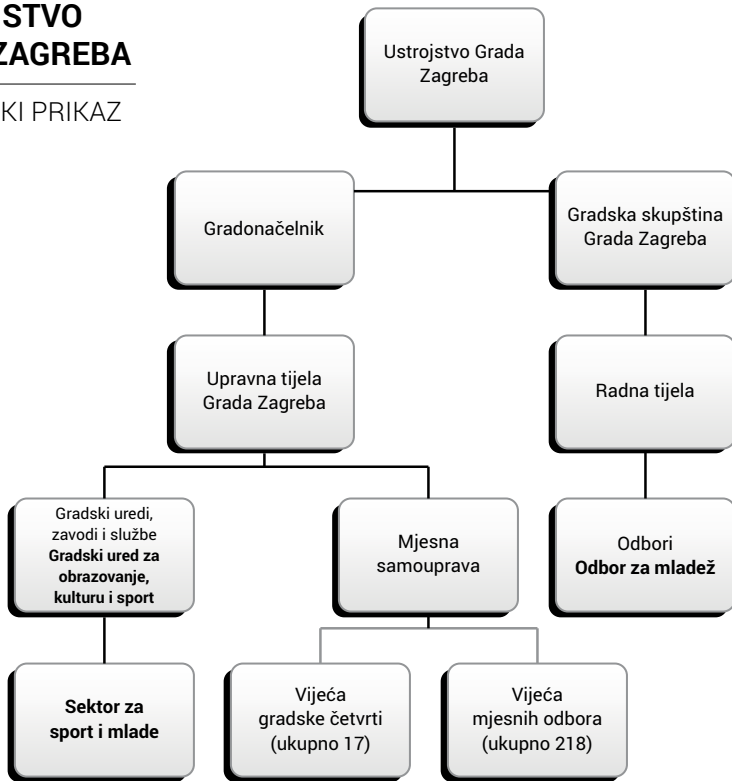
Samozastupanje znači priliku da osobe govore u svoje ime, sudjeluju u donošenju odluka koje se njih tiču, samostalno traže neki oblik podrške, postavljaju pitanja i uče nove vještine.

S obzirom na neiskustvo samozastupanja, mladima je potrebna podrška u samozastupanju kroz razvijanje kompetencija na način da u: korištenju relevantnih informacija, poticati iznošenje vlastitog mišljenja u svakodnevnim iskustvima, uključivanju i slušanju u donošenju odluka, davanju dovoljno vremena za donošenje odluke, naglašavaju da donošenje odluka može značiti i donošenje krivih odluka što se svakome događa, ali da to ne znači da od donošenja odluka treba odustati. Kada se radi o samozastupanju mladih postoji i formalni oblik zastupanja prava i interesa mladih osoba, jedan od formalnih oblika je Savjet mladih grada Zagreba.

Savjet mladih Grada Zagreba (SMGZ) osnovala je Gradska skupština kao savjetodavno tijelo radi sudjelovanja mladih u odlučivanju o upravljanju javnim poslovima od interesa i značenja za mlade, aktivnog uključivanja mladih u javni život te informiranja i savjetovanja mladih u Gradu Zagrebu. Članovi Savjeta mladih izabrani su od strane gradskih zastupnika, a predloženi su kao predstavnici svojih udruga. SMGZ broji 15 članica i članova koji imaju svoje zamjenike te se sjednice održavaju prosječno jedanput mjesečno. Sjednice su javne i na nju su pozvani svi gradski uredi čija djelatnost obuhvaća mlade. Savjetu mladih cilj je unaprijediti položaj mladih u Gradu Zagrebu kako bi preko svojih predstavnika sudjelovali u radu Gradske skupštine prilikom donošenja odluka, mjera, programa i drugih akata od osobitog značenja za položaj mladih u gradu Zagrebu davanjem mišljenja, prijedloga i preporuka o pitanjima i temama od interesa za mlade. Savjet potiče razvoj financijskog okvira provedbe politike za mlade i potpore razvoju organizacija mladih i za mlade, te sudjeluje u programiranju prioriteta natječaja i određivanja kriterija financiranja organizacija mladih i za mlade. Kako Savjet ne predstavlja zatvoren krug mladih, Savjet je otvoren za sve koji žele svojim mišljenjem ili prijedlogom doprinijeti unapređivanju položaja mladih u Gradu Zagrebu!

USTROJSTVO GRADA ZAGREBA

SHEMATSKI PRIKAZ

Grad Zagreb ustrojen je temeljem Zakona o Gradu Zagrebu (Zakon o Gradu Zagrebu, 2001., čl. 1.) sukladno kojem Grad Zagreb uživa status županije (Zakon o Gradu Zagrebu, 2001., čl. 2.). Ustrojstvo Grada Zagreba čine gradska skupština i Gradonačelnik i upravna tijela. Slijedom toga, a sukladno zakonu na području Grada Zagreba osnovane su gradske četvrti i mjesni odbori kao oblici mjesne samouprave (Zakon o Gradu Zagrebu, 2001., čl. 17.). Gradske četvrti predstavljaju gradske, gospodarske i društvene cjeline koje su povezane zajedničkim interesima građana (Grad Zagreb, 2014) dok su mjesni odbori osnovani za pojedini dio gradske četvrti, pojedino naselje ili više međusobno povezanih manjih naselja, ili dio većeg naselja koji u odnosu na ostale dijelove čini zasebnu cjelinu (Grad Zagreb, 2014).

Mjesna samouprava obuhvaća institucionalne oblike i postupke putem kojih građani Grada Zagreba sudjeluju u odlučivanju o poslovima koji neposredno i svakodnevno utječu na njihov život i rad u užim lokalnim zajednicama. Oblici mjesne samouprave u Gradu Zagrebu su gradske četvrti i mjesni odbori (Grad Zagreb, 2014.).

U okviru ovlasti i nadležnosti Vijeća gradskih četvrti i Vijeća Mjesnih odbora određeno je da vijeće gradske četvrti uz komunalne, prostorne poslove, poslove očuvanja okoliša i druge ovlasti brine o zadovoljavanju potreba stanovnika na području predškolskog odgoja i obrazovanja, javnog zdravstva, socijalne skrbi, kulture, tehničke kulture i sporta od značenja za gradsku četvrt (Statut Grada Zagreba, 2001., čl.83.st.5). U nadležnosti istoga je i predlaganje osnivanja ustanova u djelatnostima brige o djeci predškolske dobi, obrazovanja, javnog zdravstva, socijalne skrbi, kulture, tehničke kulture i športa, prati rad ustanova u tim djelatnostima osnovanih radi zadovoljavanja potreba stanovnika na svome području, te predlaže mjere za unapređivanje njihova rada (Statut Grada Zagreba, 2001., čl.83.st.9).

U ingerenciji vijeća mjesnih odbora razmatraju se pitanja koja neposredno i svakodnevno utječu na život i rad građana koji žive na području određenoga mjesnog odbora, a posebno u vezi s uređivanjem naselja, zaštitom djece, mladeži i starijih osoba i skrbi o njima te sa zadovoljavanjem zdravstvenih, kulturnih i športskih potreba građana (Statut Grada Zagreba, 2001., čl.98.st.7).

Gradske četvrti na području Grada Zagreba

GRADSKA ČETVRT	Broj članova VGČ	Broj mjesnih odbora	Broj članova VMO
DONJI GRAD	15	14	74
GORNJI GRAD – MEDVEŠČAK	15	13	69
TRNJE	15	13	77
MAKSIMIR	15	11	73
PEŠČENICA - ŽITNJAK	19	16	96
NOVI ZAGREB – ISTOK	19	11	77
NOVI ZAGREB – ZAPAD	19	16	102
TREŠNJEVKA – SJEVER	19	10	72
TREŠNJEVKA – JUG	19	6	58
ČRNOMEREC	15	8	58
GORNJA DUBRAVA	19	16	100
DONJA DUBRAVA	15	8	54
STENJEVEC	19	6	52
PODSUSED – VRAPČE	15	7	55
PODSLJEME	11	5	31
SESVETE	19	46	250
BREZOVIKA	11	12	62
Ukupno	279	218	1.360

(Grad Zagreb, 2014.)

DRUŠTVO ZA SOCIJALNU PODRŠKU

Društvo za socijalnu podršku, tijekom svoga desetogodišnjeg rada, razvilo je programe u području socijalne i zdravstvene skrbi za rizične društvene skupine uključujući mlade, ovisnike, osobe s invaliditetom te starije osobe.

U području prevencije ovisnosti u radu s mladima razvilo je nekoliko projekata nastojeći ići u korak s vremenom. Prateći društvena zbivanja Podrška se profilirala u vodeću nevladinu organizaciju u prevenciji novijih ovisnosti kod mladih posebno ovisnosti o Internetu. Programi Podrške nastaju na temelju iskazanih potreba samih korisnika pojedinih programa. Podrška je radeći s mladima kroz programe prevencije ovisnosti detektirala probleme mladih te se sukladno tome pridružila kampanji Vijeća Europe No hate speech movement i Nacionalnoj kampanji Ne govori mržnje na Internetu s ciljem prevencije nasilja na Internetu među i nad djecom i mladima.

Tijekom svoga rada u okviru Podrške okupljen je tim stručnjaka, društvenih i medicinskih znanosti s ciljem pružanja kvalitetnije podrške onima koji se nađu na putu ovisnosti, ali i socijalne isključenosti. Time Podrška ostvaruje svoju misiju koja glasi: Osigurati i pružiti socijalnu potporu u zajednici na kompetentan, profesionalan i odgovoran način osnaživanjem i aktivnom participacijom korisnika u pomažućem procesu, uz naglašeno isticanje ljudske dimenzije.

S ciljem pružanja što kvalitetnije i profesionalnije usluge korisnicima pojedinih programa stručnjaci su u okviru Podrške izdali čitav niz edukativnih materijala, od brošura, knjižica, priručnika do edukativnih letaka.

U svrhu ostvarivanja ciljeva, ali i uspješnije provedbe gore navedenih projekata, Društvo za socijalnu podršku ugovorilo je nekoliko partnerstava s nevladinim organizacijama, lokalnim zajednicama te institucijama sukladno pojedinim projektnim područjima. Uspostavljena je suradnja s brojnim školama, centrima za socijalnu skrb, župnim zajednicama, nevladinim organizacijama na području Republike Hrvatske, ali i međunarodnim institucijama kao što je Svjetska zdravstvena organizacija i UNDP.

U okviru web stranice Podrške **www.drustvo-podrška.hr** oformljeno je i savjetovalište u slučajevima problema s ovisnošću ili elektroničkog nasilja. Elektronskim putem (**e-savjetovaliste@drustvo-podrška.hr**) mogu se dobiti osnovne informacije vezano uz navedene probleme.

LITERATURA

---

1. Barr, A. & Hashagen, S. (2000). Achieving Better Community Development ABCD Handbook. A framework for evaluating community development. London: Community Development Foundation
2. Bijelić, N., Gergorić, M., (2013). Mlade žene mijenjaju svijet. Rezultati istraživanja u Republici Hrvatskoj, Cesi, Preuzeto s: http://www.cesi.hr/attach/_i/izvjestaj_istrazivanja_hr_final~2.pdf, 10.10.2013.
3. Disability Rights Wisconsin (2007). Advocacy Tool Kit. Skills and Strategies for Effective Self and Peer Advocacy. Madison: Disability Rights Wisconsin
4. Državno izborno povjerenstvo (2013). Preuzeto <http://www.izbori.hr/ws/index.html> 7.11.2013.
5. Grad Zagreb (2014). Preuzeto s <http://web1.zagreb.hr/default.aspx?id=147>.
6. Grad Zagreb (2014). Preuzeto s <http://web1.zagreb.hr/default.aspx?id=12913>.
7. Grad Zagreb (2014). Preuzeto s <http://web1.zagreb.hr/default.aspx?id=12930>.
8. Grad Zagreb (2014). Preuzeto s <http://web1.zagreb.hr/default.aspx?id=12915>.
9. Ilišin, V., Bouillet, D., Gvozdanović, A., Potočnik, D., (2013). Mladi u vremenu krize. IDIZ i Friedrich Ebert Stiftung.
10. Miljenović, A., (2014.) Oblici i mogućnosti integriranog rada u zajednici. Materijali s edukacije Integracija socijalnih usluga u lokalnoj zajednici, Zagreb, 2013.
11. Ministarstvo socijalne politike i mladih (2014). Preuzeto http://www.mspm.hr/djelokrug_aktivnosti/mladi/sluzba_za_mlade.
12. Nacionalni program za mlade od 2014. do 2017, (2014). Ministarstvo socijalne politike i mladih. Preuzeto s: http://www.mspm.hr/djelokrug_aktivnosti/mladi/nacionalni_program_za_mlade_za_razdoblje_od_2014_do_2017_godine 25.10.2014.
13. Petak, Z., Petek, A., Politika prema mladima u Republici Hrvatskoj: primjena analize javnih politika u radovima studenata Fakulteta političkih znanosti (2006) Udruga za građansko obrazovanje i društveni razvoj – DIM.
14. Statistički Ljetopis (2013.) Zagreb: Državni zavod za statistiku Republike Hrvatske.
15. Statut Grada Zagreba (2001). Službeni glasnik Grada Zagreba 20/01 - pročišćeni tekst, 10/2004., 18/2005., 2/2006., 18/2006., 7/2009., 16/2009., 25/2009., 10/2010., 4/2013. i 24/2013.).
16. Zakon o Gradu Zagrebu (2001). Narodne novine 62/2001, 125/2008, 36/2009 i 119/2014).

Mladi i lokalna politika

Aktivna lokalna politika za i prema mladima

**DRUŠTVO ZA
SOCIJALNU PODRŠKU**

www.drustvo-podrska.hr

podrska@drustvo-podrska.hr

